

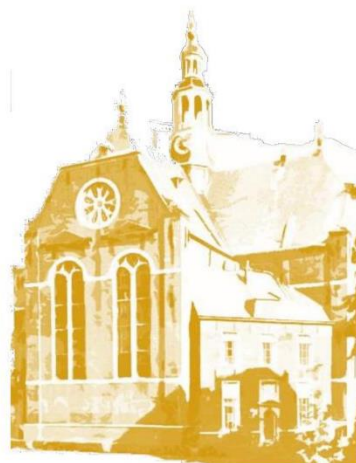
Maurice DURUFLÉ REQUIEM

en motetten van Carlo GESUALDO
Francis POULENC Pierre VILLETTE

Instrumentaal ensemble en solisten
Dirigent: David van Roijen

GRONINGEN

Zaterdag 17 juni
20.00u Nieuwe Kerk

LEEUWARDEN

Zondag 18 juni 15.00u
Koepeltheater

PROGRAMMA

WOORD VOORAF

Vocaal Ensemble Leeuwarden en vocaal ensemble A Capelli uit Groningen staan beide sinds jaar en dag onder de muzikale leiding van dirigent David van Roijen. Bij beide koren leefde al langer de wens om weer eens een groter project uit te voeren. Op initiatief van onze dirigent ontstond het idee de krachten van beide koren te bundelen. Al snel werd besloten het Requiem van Maurice Duruflé gezamenlijk voor het voetlicht te brengen. Dit meesterwerk wordt op 17 juni in de Nieuwe Kerk in Groningen en op 18 juni in het Koepeltheater te Leeuwarden ten gehore gebracht. De koren worden begeleid op orgel en door een vijftienkoppig instrumentaal ensemble.

Zonder de financiële ondersteuning van een groot aantal instellingen (hieronder genoemd) zouden deze uitvoeringen niet tot stand hebben kunnen komen. Daarvoor onze dank.

Samen hopen wij u een concert aan te bieden dat u niet licht zult vergeten!

Elske de Lange, A Capelli

Roelof Veldhuizen, Vocaal Ensemble Leeuwarden

MET DANK AAN

- Kunstraad Groningen
- Gemeente Leeuwarden
- Prins Bernhard Cultuurfonds Groningen
- Prins Bernhard Cultuurfonds Friesland
- Stichting J. B. Scholtenfonds & H. S. Kammingafonds
- Stichting het Roode- of Burgerweeshuis
- BuchliFestMeijer
- Nieuwe Stadsweeshuis Leeuwarden
- Stichting Lammert Koopmans
- P. W. Janssen's Friesche Stichting
- Herbert Duintjer Fonds
- Fonds Sint Anthony Gasthuis
- Ritske Boelema Gasthuis

PROGRAMMA

Vocaal Ensemble Leeuwarden:

Pierre Villette (1926 - 1998)

Drie motetten (1992 - 1995)

1. O Quam Amabilis Es
2. Jesu, dulcis Memoria
3. Panis Angelicus

Vocaal Ensemble A Capelli:

Don Carlo Gesualdo (1566 – 1613)

Twee motetten

1. O vos omnes
2. Tribulationes et dolores

Francis Poulenc (1899 – 1963)

Twee motetten uit *Quatre motets pour un temps de pénitance*

1. Timor et tremor
2. Vineam meam electam

PAUZE

Gezamenlijk koor met solisten, orgel en instrumentaal ensemble:

Maurice Duruflé (1902 – 1986)

Requiem, Op. 9, 1947 (revisie 1961)

1. Introït (koor)
2. Kyrie (koor)
3. Domine Jesu Christe (koor en bariton solo)
4. Sanctus (koor)
5. Pie Jesu (sopraan solo)
6. Agnus Dei (koor)
7. Lux æterna (koor)
8. Libera me (koor en bariton solo)
9. In Paradisum (koor)

PROGRAMMATOELICHTING

Vocaal Ensemble Leeuwarden en jubilerend Vocaal Ensemble A Capelli slaan de handen ineen. Bij elkaar vormen de koren een groep van ongeveer vijftig zangers. Voldoende om een bijzonder twintigste-eeuws werk uit te voeren: het Requiem van de Franse componist Maurice Duruflé (1902-1986) uit 1947, in de versie uit 1961 voor koor, solisten, kamerorkest (naar believen uit te breiden met harp, trompetten en pauken) en orgel.

In de Westerse muziek is de dood een van de grote thema's. Het Requiem is daarvan het meest nadrukkelijke gestileerde voorbeeld. De dood is daarin een voldongen feit, niet langer staat de strijd tussen leven en sterven centraal, maar het in het reine komen met de dood zelf. In het Requiem spelen het verzoeken om eeuwige rust, het voortdurende licht en bevrijding door hoop en genade daarom de belangrijkste rol.

In Duruflé's zetting van de dodenmis vormt het Gregoriaanse model de ziel van het stuk. Tijdens de Renaissance gingen illustere namen als de la Rue, Richafort, Brumel en Ockeghem hem daarin voor. Zij gebruikten allen de typische kwaliteit van het Gregoriaans van het op het woord geconcentreerde en vrije ritmische stromen van melodieën. Dit zorgt voor een algeheel gevoel van rust of berusting. Ook al zijn de uitbarstingen in sommige delen (denk aan het Dies Irae) soms heftig. In de opzet en structuur van zijn versie heeft Duruflé zich duidelijk laten beïnvloeden door dat andere beroemde Requiem uit vlak voor zijn tijd, dat van Gabriel Fauré. Fauré's typische gebruik van celli en altviolen komt bij Duruflé terug evenals het ononderbroken doorgaan van het Introïtus in het Kyrie. De synthese tussen dit gegeven en het moderne Franse muzikale idioom van de organist Duruflé maken dit Requiem een uniek koorwerk, een synthese van oud en nieuw. Het is een van de weinige twintigste-eeuwse koorwerken dat zich een vaste plaats in het koorrepertoire heeft verworven – niet omdat het eenvoudig is, of omdat het prettig in het gehoor ligt, maar door de eigenheid van het idioom en de intensiteit van de expressie. Naast het koor, dat een grote rol heeft in het stuk, zijn een baritonsolist te horen (in het Hostias en het Libera me) en een mezzosopraan in het centrale deel, het Pie Jesu. Waar de bariton ons herinnert aan onze sterfelijkheid en de almacht van de Eeuwige, vertolkt de mezzosopraan de stem van de nabestaanden,

die hopen dat de overledene eeuwige rust zal hebben, in een harts-tochtelijke en tegelijkertijd kwetsbare smeekbede. Een speciale rol speelt het orgel in dit Requiem. Niet geheel verrassend als je weet dat oorspronkelijk Duruflé een meerdelig orgelwerk op basis van het Requiem in gedachten had. Toen dit niet bleek te werken, schakelde hij over op een versie voor orgel, orkest en koor. En sinds die tijd is dit unieke werk een veel gehoord en geliefde uiting van de wens naar eeuwige rust voor de doden.

Naast het Requiem, dat beide koren samen uitvoeren, neemt elk koor ook een deel van het programma zelfstandig voor zijn rekening. Het Vocaal Ensemble Leeuwarden zal enkele koorwerken van Duruflé's tijd- en landgenoot Pierre Villette (1926-1998) uitvoeren: de motetten *O Quam Amabilis Es*, *Jesu dulcis Memoria* en *Panis Angelicus*. Deze motetten, met eeuwenoude teksten, vallen op door hun vloeiende melodieën en akkoorden die uit de jazz afkomstig lijken te komen. Net als bij Duruflé een synthese van oud en nieuw. Villette's muziek bouwt op het Franse muzikaal erfgoed dat zowel Fauré en Debussy als Poulenc en Messiaen omvat. Villette was niet geïnteresseerd in de avant-garde richting van de kring van Pierre Boulez. In plaats daarvan put zijn muziek uit eclectische invloeden als het Gregoriaans, middeleeuwse muziek, jazz en Igor Stravinsky. Zijn catalogus telt eenentachtig opusnummers en bestaat naast koorwerken vooral uit kamer- en orkestmuziek. *Panis Angelicus* is een voorbeeld van dit eclecticisme waarbij welluidendheid en fraaie melodielijnen afgewisseld worden met modern aanhorende akkoorden en de nodige dissonanten. Villette komt daarmee soms dicht bij Poulenc. In *Jesu dulcis Memoria* is een kenmerkend verglijden van de akkoorden te horen. Over het algemeen klinkt dit werk modern en heeft het iets ongemakkelijks, wat een vreemde combinatie geeft met de toch van blijheid getuigende tekst. Bijzonder fraai is het afsluitende Amen. In *O Quam Amabilis* horen we de jazzinvloeden terug (bijvoorbeeld in het einde eerste couplet en begin tweede en in de *O bone Jesu* passages). Het stuk beweegt traag door de zoetheid van de tekst om heerlijk in te gaan liggen.

Vocaal Ensemble A Capelli zingt in haar programma twee motetten van Francis Poulenc (1899-1963). Deze tegendraadse componist, grotendeels autodidact, schreef *Quatre motets pour un temps de pénitance* (Vier motetten voor de Lijdenstijd), waarvan A Capelli er twee uitvoert: *Timor et tremor* en *Vinea mea electa*. Deze motetten kenmerken zich door korte,

hoekige frases, een sterk gevoel voor de atmosfeer die de tekst oproept en de vaak veeleisende melodieën, met name in de middenstemmen.

Het frequent verdubbelen van intervallen (bijv. dubbele tertsen in slotakkoorden) is heel specifiek voor Poulenc en vragen een grote inspanning ten aanzien van de intonatie. De tekst van het eerste motet, *Timor et tremor* combineert verzen uit psalm 54 en 30, die door Orlando di Lasso ook zijn getoonzet en die Poulenc ongetwijfeld goed kende. De andere drie motetten van de set zijn gebaseerd op drie responsories voor de Heilige Week. *Vinea mea electa* is daarin een responsorie voor de metten van Goede Vrijdag.

Daarnaast zingt het koor twee motetten van de al even tegendraadse componist (Don) Carlo Gesualdo (1566-1613), die voor zijn tijd uiterst ongewone akkoord-opeenvolgingen gebruikte om de tekst tot expressie te brengen. Zijn kennismaking met de hoogstaande muziekcultuur aan het hof van de d'Estes stimuleerde Gesualdo enorm om ook te componeren en al snel kwam zijn eerste bundel madrigalen uit. Na enige jaren namen depressiviteit, agressie tegen zijn vrouw en de overspeligheid waar hij berucht mee is geworden zijn gemoed over. Van componeren kwam niet veel meer. Veel van de teksten die Gesualdo op muziek zette kunnen gezien worden als een spiegel van zijn getormenteerde ziel. Dit is ook evident in de religieuze thema's die hij koos voor zijn motetten *O vos omnes* en *Tribulationem et dolorem* uit 1605 die verhalen over berouw, zelfverachting en smeekbedes van een zondaar, gericht aan de heilige maagd Maria en de heilige Franciscus. *O vos omnes* is een responsorie (wisselzang) oorspronkelijk gezongen als onderdeel van de liturgie voor de Goede Week. De tekst is een bewerking van de Latijnse Vulgaat-vertaling van Klaagliederen 1:12. Het werd vaak opgenomen als onderdeel van de *Tenebrae Responsories* voor Stille Zaterdag.

Dood, pijn, schuld en boetedoening zijn thema's die de diep-religieuze Gesualdo uitvoerig behandelt in *Tribulationem et dolorem*. Spanningsvolle dissonanten en chromatisch voortschrijdende melodische lijnen bepalen het melancholische karakter van dit werk. De meerstemmige structuur verraadt Gesualdos uitstekende kennis van de tradities van de Franco-Vlaamse vocale muziek. Dit motet maakt indruk met zijn muzikale schoonheid en expressieve kracht. De tekst, de muzikale weergave en de zwaarte van de compositie wekken slechts een vermoeden op van de noodlottige biografische geschiedenis van deze illustere componist.

TEKSTEN EN VERTALINGEN

Pierre Villette: drie motetten

I. O Quam Amabilis Es

O quam amabilis es, bone Jesu, O dulcis Jesu, quam delectabilis es, Jesu,
O cordis jubilum, mentis solatium, o bone Jesu.
O quam amabilis es, honorabilis es, O quam venerabilis es, bone Jesu, dulcis Jesu,
Semper laudabilis es, Bone Jesu, dulcis Jesu, pie Jesu, O bone Jesu, Pie Jesu!

*O, hoe lieflijk ben je, goede Jezus, O zoete Jezus, hoe verrukkelijk, Jezus,
O jubel van het hart, troost van de geest, o goede Jezus.
O, hoe lieflijk ben je, en eervol, O, hoe aanbiddelijk ben je, goede zoete Jezus,
Altijd ben je lovenswaardig, Goede Jezus, zoete Jezus, vrome Jezus, O goede
Jezus, vrome Jezus!*

II. Jesu, dulcis Memoria

Jesu, dulcis memoria, Dans vera cordi gaudia,
Sed super mel et omnia, Ejus dulcis praesentia.
Nil canitur suavius, Nil auditur jucundius,
Nil cogitatur dulcius, quam Jesu Dei Filius.
Sis Jesu nostrum gaudium, qui es futurus praemium,
sit nostra in te Gloria, per cuncta semper saecula, Amen.

*Jezus, zoete nagedachtenis, Hij die ware hartenvreugden geeft,
Meer dan honing en wat niet al, is zoet Zijn aanwezigheid.
Niets is aangenamer om te zingen, Niets is vrolijker om te horen,
Niets is zoeter om te denken dan van Jezus, de zoon van God.
Laat Jezus onze vreugde zijn, Jij die onze toekomstpremie bent,
moge onze Glorie zijn in jou, altijd, doorheen alle eeuwen, Amen.*

III. Panis Angelicus

Panis angelicus fit panis hominum; Dat panis coelicus figuris terminum:
Ores mirabiles: manducat Dominum pauper servus, et humilis.
Tetrina Deitas unaque poscimus, sic nos tu visita sicut te colimus.
Per tuas semitas duc nos quo tendimus: Ad lucem quam in habitas. Amen.

*Het engelenbrood wordt tot mensenbrood; Het hemels brood geeft gedaanten
hun vorm:
Wonderlijk zijn de lippen: de arme nederige dienaar neemt de Heer in zich op.
Elk der drie Godheden smeken wij: bezoek ons wanneer wij u aanbidden.
Leid ons langs uw paden waarheen wij willen: Naar het licht waarin u verblijft.
Amen.*

Don Carlo Gesualdo: twee motetten

I. O vos omnes

O vos omnes qui transitis per viam:
attendite et videte si est dolor sicut dolor meus.

*O, gij allen die voorbijgaat over de weg:
sta even stil en zie of er een pijn is zoals de pijn van mij.*

2. Tribulationem et dolorem

Tribulationem et dolorem inveni
Et nomen Domini invocavi:
O Domine libera animam meam;
Misericors Dominus et justus
et Deus noster miseretur.

*Ik ontmoette angst en verdriet
en ik riep de Heer bij zijn naam:
'Heer, ach, red toch mijn leven.'
De Heer is genadig en rechtvaardig,
vol van medelijden is onze Heer.*

Francis Poulenc:

twee motetten uit Quatre motets pour un temps de pénitance

I. Timor et tremor

Timor et tremor venerunt super me,
et caligo cecidit super me:
miserere mei, Domine, miserere mei,
quoniam in te confidit anima mea.
Exaudi, Deus, deprecationem meam,
quia refugium meum
es tu et adjutor fortis.
Domine, invocavi te, non confundar.

*Vrees en beving komen over mij
en donkerheid is op mij gevallen.
Wees mij genadig, o Heer, wees mij genadig,
want op U vertrouwt mijn ziel.
Hoor toch, o God, mijn smeking,
want Gij zijt mijn toevlucht
en Gij zijt mijn sterke helper,
O Heer, Ik roep u aan en zal niet vergaan.*

II. Vinea mea electa

Vinea mea electa, ego te plantavi:
Quomodo conversa es in amaritudinem,
ut me crucifigeres et Barrabam dimitteres.
Sepivi te et lapides elegi ex te et aedificavit turrim.

*Mijn verkozen wijngaard, ik heb je geplant:
Waarom ben je in bitterheid verkeerd,
dat je mij kruisigde en Barrabas vrijliet?
Ik heb je omhaagd en stenen uit je verwijderd en heb je een toren gebouwd.*

Maurice Duruflé: Requiem

I. Introït

Requiem æternam dona eis, Domine, et lux perpetua luceat eis.
Te decet hymnus, Deus in Sion, et tibi reddetur votum in Jerusalem.
Exaudi orationem meam, ad te omnis caro veniet.

*Geef hun eeuwige rust, O Heer, en laat het eeuwig licht op hen schijnen.
U komt een lofzang toe, O God op de Zion, een gelofte zal U betaald worden
in Jeruzalem.
Verhoor mijn gebed, alle vlees zal tot U komen.*

II. Kyrie

Kyrie eleison, Christe eleison, Kyrie eleison.

Heer, wees ons genadig., Christus, wees ons genadig, Heer, wees ons genadig.

III. Domine Jesu Christe

Domine Jesu Christe, Rex gloriæ, libera animas omnium fidelium
defunctorum de pœnis inferni et de profundo lacu.
Libera eas de ore leonis, ne absorbeat eas tartarus, ne cadant in obscurum.
Sed signifer sanctus Michael repræsentet eas in lucem sanctam,
quam olim Abrahæ promisisti, et semini ejus.

*Heer Jezus Christus, Koning der heerlijkheid, bevrijd de zielen van alle
gestorven gelovigen van de straffen der hel en de diepe [vuur]zee.
Bevrijd ze uit de muil van de leeuw, dat de afgrond hen niet moge verslinden,
dat zij niet in de duisternis mogen vallen.
Maar moge de heilige Michael, de vaandeldrager, hen geleiden naar het
heilige licht dat gij ooit beloofde aan Abraham en aan zijn nageslacht.*

Hostias

Hostias et preces tibi, Domine, laudis offerimus.
tu suscipe pro animabus illis, quarum hodie memoriam facimus;

Fac eas, Domine, de morte transire ad vitam,
quam olim Abrahæ promisisti, et semini ejus.

*Offers en gebeden brengen wij u, O Heer.
Neem ze aan voor die zielen die wij vandaag gedenken.
Laat hen, Heer, overgaan van de dood naar het leven
dat gij ooit beloofde aan Abraham en aan zijn nageslacht.*

IV. Sanctus

Sanctus, Sanctus Sanctus Dominus Deus Sabaoth,
pleni sunt cœli et terra gloria tua.
Hosanna in excelsis.
Benedictus qui venit in nomine Domini.
Hosanna in excelsis.

*Heilige Heer, God der Heerscharen,
vol zijn de hemelen en de aarde van uw glorie.
Hosanna in de hoge!
Gezegend hij die komt in naam van de Heer.
Hosanna in de hoge!*

V. Pie Jesu

Pie Jesu, Domine, dona eis requiem, requiem sempiternam.

Heilige Jezus, Heer, geef hen rust, eeuwige rust.

VI. Agnus Dei

Agnus Dei, qui tollis peccata mundi,
dona eis requiem, requiem sempiternam.

*Lam Gods, dat de zonden der wereld wegneemt,
geef hen rust, eeuwige rust.*

VII. Lux æterna

Lux æterna luceat eis, Domine,
cum sanctis tuis in æternum, quia pius es.
Requiem æternam dona eis, Domine,
et lux perpetua luceat eis.

*Het eeuwige licht beschijne hen, o Heer,
met Uw heiligen in eeuwigheid:
aangezien U genadig bent.
Geef hen eeuwige rust, Heer,
en moge voortdurend licht op hen schijnen.*

VIII. Libera me

Libera me, Domine, de morte æterna, in die illa tremenda,
quando cœli movendi sunt et terra,
dum veneris judicare sæculum per ignem.
Tremens factus sum ego, et timeo,
dum discussio venerit, atque ventura ira,
quando cœli movendi sunt et terra.
Dies illa, dies iræ, calamitatis et miseriæ,
dies magna et amara valde,
dum veneris judicare sæculum per ignem.
Requiem æternam dona eis Domine,
et lux perpetua luceat eis.

*Bevrijd mij, Heer, van de eeuwige dood op die verschrikkelijke dag,
wanneer de hemelen moeten wankelen en de aarde,
wanneer U de wereld zult komen oordelen met vuur.
Bang ben ik geworden en ik vrees,
wanneer het oordeel zal komen en de toorn nabij is,
wanneer de hemelen moeten wankelen en de aarde.
Die dag, dag van toorn, van ramspoed en ellende,
grote en zeer bittere dag,
wanneer U de wereld zult komen oordelen met vuur.
Geef hen eeuwige rust, Heer,
en moge voortdurend licht op hen schijnen.*

IX. In Paradisum

In Paradisum deducant te Angeli,
in tuo adventu suscipiant te martyres,
et perducant te in civitatem sanctam Jerusalem.
Chorus Angelorum te suscipiat,
et cum Lazaro quondam paupere æternam habeas requiem.

*Naar het paradijs geleiden u de Engelen,
bij uw aankomst ontvangen u de martelaren
en leiden u binnen in de heilige stad Jerusalem.
Moge het Engelenkoor u ontvangen
en moge u evenals de ooit zo arme Lazarus eeuwige rust hebben.*

DAVID VAN ROIJEN

David van Roijen studeerde Koor-directie bij Louis Buskens aan het Prins Claus Conservatorium te Groningen. Na zijn afstuderen in 2008 volgde hij masterclasses bij onder meer Fred Sjöberg, Joop Schets, Jan Stulen, Geert-Jan van Beijeren, Hans Leenders en Arnaud Oosterbaan. Ook werd hij gecoacht door Hoite Pruiksma.

In 2007 werd David dirigent van kamerkoor Vocaal Ensemble Leeuwarden, dat eerst onder de naam Leeuwarder Cantorij bestond. Bij het 50-jarig jubileumconcert in 2016 werden er delen uit de Hohe Messe van J.S. Bach uitgevoerd, begeleid door Filharmonie Noord. Daarnaast zong het koor delen uit werken van Scarlatti en Händel. Aansluitend aan de dodenherdenking op 4 mei 2018 zong het koor, begeleid door twee pianisten, het Requiem van Brahms, in de Jacobijner Kerk te Leeuwarden. Het VEL streeft ernaar, gemiddeld twee concerten per jaar te geven rondom een thema op basis van bijvoorbeeld een regio of periode. Het repertoire is heel breed: van oud tot nieuw, zowel religieus als seculier. Het laatste concert werd op 26 november gegeven, waarbij o.a. Friese teksten van Obe Postma op muziek gezet door van Peter Visser (1939) werden gezongen. De componist was daarbij aanwezig. Daarnaast zong het kamerkoor toen Friese en Italiaanse muziek over de liefde.

David is oprichter en dirigent van Vocaal Ensemble A Capelli, dat in 2010 het 53e Zang- en Muziekfestival van Schiermonnikoog won. In 2011 behaalde het koor op het Internationales Chorfestival in Wernigerode (D) een Goldenes Diplom. In 2014 vierde het koor zijn eerste lustrum met een uitvoering van de Ode for the Birthday of Queen Anne van Händel, én een daarop geïnspireerde opdrachtscompositie van componist Chiel Busscher en tekstdichter Joost Oomen. In de passietijd van 2015 voerde A Capelli de Via Crucis van Liszt uit. Het koor werkt graag met thematische programma's waar muziek uit verschillende stijlperioden samenkomt, zoals muziek uit de stad Leipzig, poëzie over de liefde of de menselijke zoektocht naar verlossing en geluk.

David ontdekte zijn liefde voor koormuziek zo'n vijftien jaar geleden als zanger bij studentenkoor Gica. Inmiddels is hij al weer zes jaar dirigent van dat koor en voerde hij met hen diverse thematische programma's uit, en grotere projecten met werk van Händel (Coronation Anthems), Fauré (Requiem), Haydn (Kleine Orgelmesse) en Dvorak (Mis in D). Voor het tiende lustrum (2016) met Gica stond Händels Messiah op het programma.

David is ook dirigent van vrouwenensemble La Fiamma. Verder organiseert hij diverse zangprojecten in Noord-Nederland. Ook is David al jaren met veel plezier dirigent van het buurtkoor van de Korrewegwijk in de stad Groningen.

JITZE VAN DER LAND

Bariton Jitze van der Land begon zijn zangcarrière op jonge leeftijd in verschillende koren, waaronder het Roder Jongenskoor en Vocaal ensemble The Gents, met wie hij vele concerten in binnen- en buitenland verzorgde.

Optredens omvatten onder andere de rol van Shoe-salesman in Argento's *Postcard from Morocco*, de titelrol in Mozarts *Le nozze di Figaro*, Fauré's *Requiem*, Bach's *Johannes Passion*, Saint-Saëns' *Oratorio de Noël* en verscheidene radio-optredens bij Radio 4.

Op dit moment studeert Jitze aan het Prins Claus Conservatorium bij Hanneke de Wit. Hij nam deel in masterclasses van onder andere: Margreet Honig, Pieter Jan Belder, Marjan Kuiper, David Prins en Nico van der Meel. Hij werkte eerder met dirigenten Peter Dijkstra, Stephan Asbury en Krista Audere.

HANNEKE TICHELAAR

Mezzosopraan Hanneke Tichelaar studeerde klassiek zang aan het Prins Claus Conservatorium in Groningen. Haar hoofdvaklessen volgde ze bij Hanneke de Wit in Groningen en bij Gerda van Zelm in Den Haag. In 2011 studeerde zij af waarbij zij o.a. de Folk Songs van Berio en werk van J.S. Bach, Händel, Rachmaninov, Schumann en Tsjaikovski ten gehore bracht. Vóór haar conservatoriumopleiding heeft zij Medisch Beeldvormende en Radiotherapeutische technieken gestudeerd en ze is parttime röntgenlaborante in het UMCG.

Eerder had Hanneke les van Elisabeth Wieling en Jan van Zelm. Zij volgde masterclasses bij o.a. Johannette Zomer, Marion van de Akker en Lucia Meeuwse. In 2010 heeft Hanneke een masterclass gevolgd bij Jard van Nes op Schiermonnikoog. Hanneke zong in een productie van het Prins Claus Conservatorium de rol van Dido in Purcells opera *Dido and Aeneas*. Ook had zij de rol van Mère Marie in de *Dialogue des Carmélites* van Poulenc. Samen met sopraan Zana Naidionova en een ensemble van het conservatorium voerde zij o.l.v. Louis Buskens het *Stabat Mater* van Pergolesi uit. Voor deze uitvoering kreeg zij uitstekende recensies, onder meer in de Leeuwarder Courant die haar een “groot aanstormend talent” noemde.

De afgelopen jaren trad Hanneke op als solist in o.a. het *Gloria* en *Magnificat* van Vivaldi, De *Messe* BWV 235 van J.S.Bach, het *Requiem* van Michaël Haydn en het *Stabat Mater* van Traetta.

In maart 2012 hernam zij de rol van Dido in *Dido and Aeneas*, ditmaal in samenwerking met Kwajr o.l.v. Merlijn Wackers. Ook was Hanneke te horen in de *Krönungsmesse* van Mozart met Toonkunstkoor Bekker o.l.v. Geert-Jan van Beijeren. Dit werk voerden zij in Groningen en Hamburg uit. Voorts zingt Hanneke regelmatig met projecten van Capella Frisiae en de Noordelijke Bach Academie van Hoite Pruiksma mee. Momenteel wordt Hanneke gecoacht door Marion van den Akker en Hanneke de Wit.

JOCHEM SCHUURMAN

Jochem (*1989) kreeg van 1997 tot 2007 orgellessen van Johan G. Koers. Vervolgens studeerde hij bij Theo Jellema en Erwin Wiersinga aan het Prins Claus Conservatorium te Groningen, alwaar hij in juni 2013 cum laude afstudeerde als Master of Music. Daarnaast verbleef Jochem Schuurman een aantal maanden in Berlijn om aan de Universität der Künste lessen te volgen bij Leo van Doeselaar en Paolo Crivellaro. Hij volgde masterclasses bij Wolfgang Zerzer, Eric Lebrun, Edoardo Bellotti en Pieter Dirksen. Sinds 2016 wordt Jochem Schuurman gecoacht door zijn oud-docent Johan G. Koers.

In december 2013 werd aan Jochem Schuurman het Zilveren Viooltje, een muziekprijs voor jong talent afkomstig uit het noorden van Nederland, uitgereikt. In het juryrapport werd hij geprezen om zijn veelzijdigheid, zijn overtuigende houding en zijn ondernemerschap. In augustus 2015 behaalde hij de derde prijs op het internationale orgelconcours in Wuppertal. In mei 2017 won hij de tweede prijs en de publieksprijs op het internationale César Franck-concours in Haarlem. In september 2018 won hij de tweede prijs op het internationale Buxtehude-orgelconcours in Lübeck en Hamburg. In 2016 en 2019 was hij finalist van het prestigieuze Paul Hofhaimer-orgelconcours rond de historische orgels van de stad Innsbruck.

Jochem Schuurman is titulair organist van de Martinikerk te Franeker en daarmee de vaste bespeler van het monumentale Van Dam-orgel uit 1842.

Als uitvoerend musicus geeft hij concerten als solist, maar ook als begeleider van andere musici en is hij bovendien regelmatig betrokken bij premières van nieuwe composities. Verder is Jochem Schuurman actief als orgel- en pianodocent en werkzaam als artistiek adviseur voor de Stichting Organum Frisicum.

Colofon

Toelichtende tekst: Erwin Poppen

Samenstelling: Roelof Veldhuizen en Gryt Liefers

Opmaak: Paul de Bruin

Druk: Stip Drukwerk Paul Pasveer

INSTRUMENTAAL ENSEMBLE

Het gecombineerde koor en de vocale solisten worden tijdens het Requiem van Duruflé begeleid door organist Jochem Schuurman en door de volgende musici, allen verbonden aan het Prins Claus Conservatorium te Groningen:

Viool 1	Ágnes Bakacs Niki Perdok Vukica Rašović
Viool 2	Eszter Brányá Wieke Kramer Anna Sándor
Altviool	Julia Baas Andreia Florindo Noémi Lak
Cello	Laura de Armas Emma Zarzuela Castro
Contrabas	Daniel Almonacid Pietro
Trompet	Joost Hettinga Yvonne Galama (zaterdag) Dineke Krol (zondag) Rutger Pereboom

A CAPELLI GRONINGEN

Dirigent

David van Roijen

Sopraan

Hanne van den Broek

Lyan Koudstaal

Olga Meijer

Maaïke Oosterhaven

Neeltje Roerhorst

Marieke van der Wal

Anne Liefke Zegwaard-de Haan

Alt

Maaïke Jongsma

Elske de Lange

Nanke Mast

Berdien Moraal-van der Linde

Laetitia Mulder

Maaïke Smelt-Holvast

Tenor

Sybren Brouwer

Frank van Es

Klaas Laanstra

Leen van der Meide

Wim van Tol

Viktor Venhorst

Bas

Johan van Beilen

Dirk Pieter van Donk

Erwin Poppen

Cleon Teunissen

VOCAAL ENSEMBLE LEEUWARDEN

Dirigent

David van Roijen

Sopraan

Jeltsje van Els-Reitsma

Irene Gatsonides

Ellen Koning

Tineke van der Schaaf

Regina ter Steege

Astrid de Vries-Beeckman

Lia Willems

Alt

Wendela van der Does

Marjan Feddes

Georgien Groenman

Gryt Liefers

Minke Lotens

Ineke Treurniet

Jet Vellinga

Tenor

Hans Oosterhoff

Harro Schippers

Roelof Veldhuizen

Jaap Visser

Oeds Wijnsma

Bas

Paul de Bruin

Wim Haalboom

Martien Lankester

Jogchum Reitsma

Hendrik de Vries

← de twee koren tijdens een repetitiedag in Buitenpost, 14 mei 2023.

STICHTING
HERBERT DUINTJER FONDS

STICHTING J.B. SCHOLTENFONDS

STICHTING H.S. KAMMINGAFONDS